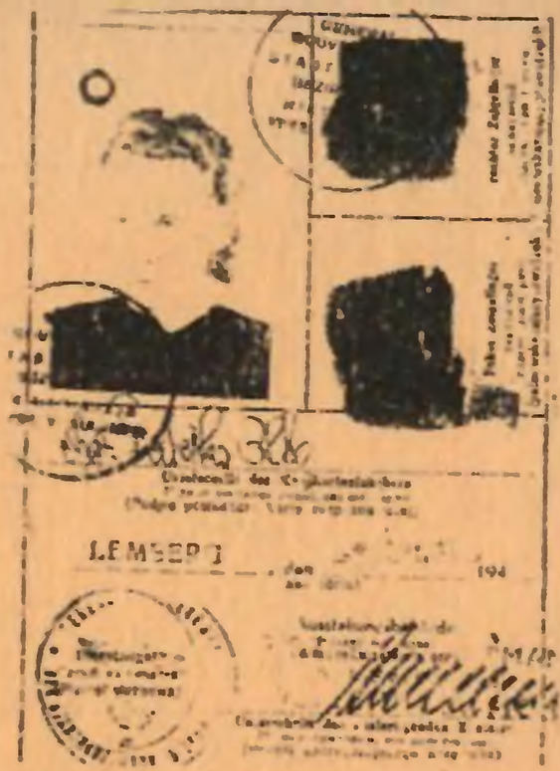

ОЛЬГА ФЕДЕЙКО

ВІДЛУННЯ

ЖИТТЯ

ОЛЬГА ЛЬВІВСЬКА

ТОРОНТО

20010

ОЛЬГА ФЕДЕЙКО

ВІДЛУННЯ ЖИТТЯ

ПОЕЗІЇ

Шановний і дорогий папі -
Катерині Мельничук -
Ольга Федейко
July 16, 2001

ТОРОНТО 2001 КАНАДА

ВСТУПНЕ СЛОВО

Дуже різно визначають вартість поетичних творів. Інакше визначають їх у кожній культурній добі, інакше у кожній країні. А навіть кожний критик поезії має свій власний смак в оцінці праці поета. Хто й коли дошукується в віршах вишуканих, хитрих поетичних фігур, а хто власне простоти та ширості народної пісні. Хто глибоко-мудрих думок, а хто, як ось модно сьогодні, повного заперечення всякого порядку людської думки, повного абсурду.

Тому отже, можна судити про поезію – як хто вважає правильним. Тому й авторка цієї передмови вважає, що найвища вартість поезії, це її правдивість. Це згідність поміж поетичним словом автора і всім життям та ідеями його. "Не поет, хто забуває про важкі народні рани" – писала Леся Українка.

І приємно взяти в руки оцю книжечку, авторства Ольги Федейко, бо ми певні, що те, що писала вона, те й відчувала до глибини серця. І не лиш нанизувала на папері слова, але й висловлювала те, що для неї було основною суттю життя.

Ольга Федейко, сьогодні голубиного вже віку, чимало пережила й побачила за своє життя. Було над її рідним Львовом польське панування, було й комуно-московське, була безсердечність німців. Була війна, втечі, хвилини, коли життя висіло дослівно на нитці. Була довга-довга еміграція – діяспора у таких дуже нових та чужих обставинах заморського канадського Торонто. Була неждана втрата незаступного Друга Життя, була самота і холод чужого оточення...

Та серед всього цього Ольга Федейко ніколи не спроневірилася ідеалам своєї молодості, що їх винесла із патріотичного рідного дому, з навчання під проводом найкращих українських педагогів, із Пласту. До тієї організації вступила вже замолоду, і клич "Бог і Україна" не лиш прийняла, але й став він нерозлучною частиною її самої. Просвітянська, громадська, харитативна, а то й підпільна праця була вже з молодих літ її замилюванням. Коли треба було, ішла навіть відважно між нещасних, тифозних полонених вояків, що, як знаємо, коштувало декого таки й життя. І такою й залишилася, працюючи довгі роки торонтської самоти для Пласту, для Ліги Українських Католицьких Жінок, для хворих, тих, хто стоїть "поза межами суспільства". І діждалася таки винесення на світло денне ідеї Патріархату Української Католицької Церкви, та врешті омріяної державної незалежності України, для якої пропрацювала все життя.

А в напружену громадську працю, в самоту, тугу й журбу – вплітала й її вірші. Саме такі задушевно ширі й чисті, як її світогляд і весь шлях її життя.

Слушно назвала Ольга Федейко свою збірку "Відлуння життя". Її вірші – це картини її біографії, картини здебільшого сумно-задумані, але й

радісні, бадьорі. Зрештою – у віршах не лиш вона сама, але й переживання кожного з нас, її сучасників. Бо між собою і національною спільнотою авторка ніколи не ставила меж.

Від першого, по-молодечному бадьорого вірша “Життя” зустрічаємо тут ряд картин, деякі таки немалої драматичної напруги, як ось образ немовляті, що ссе кров убитої в час війни матері, чи журавля, що знесиленій на лету падає в безодню моря. Але зустрічаємо й радісні, бадьорі настрої дитячого оптимізму, рухливості, безжурности, то знов молодечої вірности одвічним ідеалам. І врешті – триумф відновленої Держави та турбота за її майбутнє.

Історики пишуть історію фактів, реєструють їх для майбутнього. Мистці слова реєструють переживання Людини свого часу, свого оточення, своїх притаманних поглядів і переживань. Таких Людей, як Ольга Федейко видала Україна в останньому столітті немало. Не блискучих героїв, не харизматичних провідників. Людей людського розміру і тихої, жертвовної праці для великих Ідей. І саме такі пронесли ідею релігійної та національної свободи крізь усі лихоліття та переслідування – аж до їх воплощення, і треба, щоб майбутні покоління пізнали, чим, якими думками та образами жили ці Люди доби всесвітніх катаклізмів та катастроф – і вміли всюди та завжди бути собою. Вони були по всій Україні та всіх поселеннях. Але особливо багата була на них Галицька Волость, яка й сьогодні відіграє роллю Піємонту, куди паломничать діти з усієї України, щоб причаститися національним духом і вірою. А це ж – найближча Батьківщина Ольги Федейко. І зі свого духовного багатства передає вона нащадкам цю дорогоцінну частинку самої себе.

МОЯ МОЛИТВА

О Творче, дякую Тобі за доброту і ласки всі –
Розкинені так щедро на моїй дорозі.
Я дякую за світлу юність ту, що трояндами цвіла,
За молодість щасливу, хоч часом і очайдушну...

За всі ніжні слова любові, дружнім колі,
За друзів вірних у неволі.
Я дякую Тобі Творче Всесильний,
За музику симфонії,
За аромати й кольори квітів моєї Рідної Землі,
За шум потоків, рік, буйних вітрів,
За велич скель і гір і моря,
За синяву небес, за сонця лагідне тепло,
За діаманти зір. За розкіш все це подивляти
І з радощів безголосно хвалу Тобі співати.

За ради всі та остороги впродовж непевної дороги,
Серед воєнних, буревійних літ.
Я дякую за всі упімнення ласкаві
Та за безмежну терпеливість до всіх моїх провин.
Я вдячна теж і за хрести малі й великі
Та важкі, що гнуть до долу.
Я дякую за снагу, що їх могла нести
І донести та встоятись не впасти...

А як прийдеться знов нести великі чи малі хрести,
Дозвольте Отче, у життя вирі не втопитись,
Під тягарем не заломитись
І не дозвольте прошу, хребта зігнути.
Дозвольте, в останній ще годині,
Служити рідній Батьківщині і братам в неволі помагати.

А як стелитисьме уже дорога
В останню й незнану далечінь
І як останній вже наказ дасть доля,
Благослови о Творче у далеку і незнану путь
І хай і тут і там сповниться ТВОЯ СВЯТА ВОЛЯ.

Торонто, 1984 р., "Наша дорога", Січень, Лютий, Березень 2000, ч.1

ЖИТТЯ

Завжди прямую де життя,
Де рух і радість аж дзвенить,
Де безупинно йде борня,
Лиш там мене усе манить.

Завжди прямую, де життя,
Де щось нового мож найти,
Де думка родиться вільна,
Де гомін, сміх, а не хрести...

* * * * *

В моїй душі немов у скрипці,
Є різні звуки, різні тони.
Раз Анголи співають пісню,
То знов в танок ідуть демони.

Друковане - "Молоде життя", Львів, 1929 р.

ПІСНЯ МАНДРІВНИКІВ

**Нас манять високі скелі,
Що сягають аж до хмар,
Манять нас ліси дрімучі
У весняних ранків чар.**

**Нас кохає сонце ясне,
Що купається в морях,
У ночі веде нас місяць
По несходжених стежках...**

**І ніщо нам невігоди,
І ніщо нам дні трудні,
Бо до нас сміється сонце
І всі зорі золоті.**

Друк. Гурток "Ластівка", Пластове видавництво, 1988 р.

ПУСТКА

Хоч людей повно, а так пусто...
Хоч співу аж під небеса,
Хоч зелень трав, квіти, краса
Хоч кругом гамір, а так пусто...
Тебе нема, а я сама...

Я вже не маю свого дому...
Чотири стіни не мої, зів'яли
Квіти на столі...лиш Мати Божої
Там з ікони глядить як це було
У нас ще дома...

Торонто (Шпиталь), 4.12.1951 р.

ВЕСНА

Весна, весна, пташки співають,
Бруньки збудились вже зі сну.
Бузок десь пахне, все радіє,
Вітає розкішну весну.

Сміється сонце променисте,
Цілує землю і честить.
Сади в рожевому намисті
Вдягнулись пишно хоч на мить.

Тільки душа моя сумує,
Немов пташина в заперті,
Не бачить сонця і не знає,
Що вже прийшли весняні дні.

Торонто, 1951 р.

ВІЙНА

Тривожний день, тривожна ніч,
Тривожний ранок на землі...
В очах лиш жах, в очах лиш біль,...
На обрії вогні й вогні...
І тиша...

Тривожний день, тривожна ніч...
Шумлять у хмарах літаки...
І свист ... і грюкіт – громів сто...
Дрижить земля ... крик... зойк... штики
І тиша... збоїща... кров... смерть.

Померкла ніч, збудився день
Полум'ям знов жахтить земля...
Мов анголяточко святе –
В обіймах матері дитя...
І тиша...

Минула ніч, минає день...
Збудися... літаки вже знов ...
В обіймах матері дитя
Ссе ще живу, червону кров...
І тиша

Кругом лиш згарища й могили
Та плакати нема вже сили...

Торонто, 1953 р.

СПІВАЙТЕ

Співайте, грайте і танцюйте!
Біжіть... Співайте і кричіть!
Щоб серце моє заглушити, щоб
Пам'ять мою притупити... співай – те!!

О, ні, ні, вже не співайте...
Вже мовчить! Прошу мовчіть!
Бо серце вам не заглушити і пам'яті
Не притупити – мені це залишіть!

А як крутом усе засне,
й западе занавіска ночі,
Я у спокою без музики,
Співу й танків, думками
Говоритиму без слів...

І линуть спомини чудові,
І знову я в родиннім колі...
От, наші гори, ріки, квіти...
А, серце б'ється як колись...
І десь поділися роки –
Відплили, а куди не знаю...
Чи важне це – я й не питаю...

І місяць світить як колись...
А, там потік шумить, журчить –
І хтось на зустріч скоро мчить...

Мовчіть! Не гріть, не співайте!
Нехай спокійна, тиха ніч
Триває вічно,
Не будіть, не бу-діть...

Торонто, 1955 р.

Присвячую другові життя

ПІЗНО

Розлютилось, мов п'яне море...
Гуде, піниться, гуркотить...
Білють гриви диких коней...
Кругом шумить, реве, дуднить
Гу-гу, гу-гу, гу-гу

А там мов цяточка мала
Крильцями хмарку обняла...
Маленька мева... та не в силі
Задержатись на ній...не в силі
Кі-й, кі-й, кі-й

А море стало ще лютіше,
Змагаєсь з вітром, що жене...
Глибінь, щораз, щораз чорніша...
Кругом свистить, жужчить і дме...
Жу-у, жу-у, жу-у

Ще раз піднялась мева в гору,
Ще раз протяжний крик страху...
Безпомічно крильця ступились...
Там сон-це...Пізно...Ох...чо-му?...
Чо-му? чо-му?

Торонто, 1955 р.

НОВАЦЬКА ЗИМА

Сніжок сипле зіроньками,
Їдуть діти саночками...
Їдуть, їдуть, не питають,
Їхні носики змерзають...

Тупу, тупу ніженьками,
Плещуть, плещуть рученьками...
Що там мороз, завірюха,
Не страшні вони для зухів

Вже сміються оченята
В губки – буза пузата.
Для відважних нова чат
Навіть мороз добрий брат.

Торонто, 1966

КАЗКА

Тихо плещуть морські хвили...
Вже не чути крику мев,
Сонечко зайшло за гори,
Вітер шепче казку знов...

Місяць вже купаєсь в морі...
Квіти моляться до зір...
Мерехтять в молитві зорі...
Чуєш?... Казку шепче бір...

Послухай казки, забудь про горе
Послухай вітру ніжних слів
Чи бачиш як колише море
Послухай казки юних днів

Послухай казки, забудь про горе
Згадай щасливі юні дні...
Чи бачиш як колише море
Засни...спокійно...як тоді.

Торонто, 1973 р.

ХУРТОВИНА

Хоч хуртовина все забрала,
Розчавила і потоптала,
Хоч з мрій осталося попелище,
То день у день тут на чужині,
Думки блукають в Україні.

І пливуть линуть ген до Львова,
Де молодість пройшла чудова,
Відвідують місця всі знані,
Де пліло життя у заранні...

І під замковою горою,
Сідають мовчки з самотою,
І слухають, як то каштани
Шепчуть про таке всезнання..

І про людей, про їх долю,
Про тих, хто бореться за волю,
Про їхні труди і змагання,
Про їхні жертви без вагання.

Летять думки, ідуть мандрують,
Спічнуть хвилину і міркують...
І тут, і там хотіли б бути,
Щоб бачити усе й почути.

Ідуть гадки, біжать думки...
Аж під храмом стали..
Храм святого Юра,
Як колись, вітали.

По саду блукали, зайшли у палату,
А там пусто, глухо,
Важко розказати.

Ішли вулицями, аж ген під "Бригідки"
Голоси й благання...
І не знати звідки...
Голоси й зітхання...

По паркам блукали,
Спомини збирали...
Сіли, відпочили, до не свого дому
Мовчазні вертались...

Вестон, 1989 р.

ВЕЧІР В УКРАЇНІ

Вже все затихло в темнім борі,
Замовкли співи косарів,
На небі хтось гаптує зорі,
Лиш соловейка чути спів.

Схилились верби над водою,
Вітрець шепоче щось з травою,
Берізка кісоньки спітає
І колисанку хтось співає...

Здрімався місяць над горою,
Пливе хмаринка мов човен,
Я чую легіт над собою,
Мов хтось діткнувсь моїх рамен.

Благодатний спокій спливає,
В подяці клониться душа,
Хотілося, щоб ця хвилинка
Тривала вічно....без кінця.

“Наша дорога”, Жовтень, Листопад, Грудень 1990 ч.4

М О Л И Т В А

*Присвята світлій пам'яті
д-р Анатолю Марії Базидевич*

Я щиро молюся за вас
Розсіяних по всьому світі,
Що втратили рідню й друзів
І живете такі самотні.

Я щиро молюся за вас,
Що серце ваше мов із сталі
Назустріч долі йде лукавій,
Нівечить біль, нівечить жах,
З мечем сміливо йде в руках,
За вас, що віддали все для волі.

Молюся я щодня за тих,
Що там ... на засланні в тюрмі
Голодні, коротають дні
І довгі ночі у тривозі.

За вас, що відійшли від нас,
Молюся вдень і уночі,
Щоб Господь Бог усім дав рай
І вічний спокій для душі.

Молюся я за вас, що хворі,
Приковані до ложа болю,
Надієтесь проти надії
І лиш здались на Божу волю.

За вас маленькі сирітки
Без батька, матері й любові,
Що ідете тернистим шляхом
І раните ніжки до крові...

Нікому з них, о Всемогучий,
Свої ласки не відмов,
А Ти їх Мати Найсвятіша
Прийми усіх під свій покров.

"Наша дорога", Квітень, Травень, Червень 1991 ч.2

У К Р А І Н А

Найкраща на світі країна,
Це моя рідна Україна.
Різьблені гори й золоті поля,
Степи безкраї і моря...

Ліси дрімучі, пахучі луки,
Потоки жваві й бистрі ріки.
Дніпро, що в сонці мерехтить,
Немов райдужний самоцвіт.

Понад простори і моря,
Земля батьків моїх і моя
Линуть думки та молитви,
Прийми їх щиро й пригорни.

Торонто, 1992 р.

ЖУРАВЛІ

Вже відлетіли журавлі
Та чи прилинуть знов усі?
Чи може там у чужині,
Пропадуть, згинуть в самоті?

Звуки шумкі по журавлях,
В просторах довго ще звучать...
Не залишайте журавлі,
Десь у далекій чужені...

Як завітає знов весна.
Очікуємо вас знова.
О, наші любі журавлі
Україна жде вас на весні.

Як зацвіла рясна весна
І Україна вже вільна
Ключем вертались журавлі
І не раділи, бо журба
Гніздилась в серці і душі
Вертались та, на жаль, не всі...

Торонто, 1992 р.

НАШІ КРИЛА РОЗПРАВЛЯЙМО

Наші крила розправляймо, -
ширше, вище у простори,
перемогу всі вітаймо,
нас не спинять моря й гори.

Світ здивує наша сила,
праця, єдність, Рідний Храм,
а посвята й дужі крила
дадуть відсіч ворогам.

Наші крила розправляймо,
щораз вище до висот,
вороги нас не здолають,
бо хоробрий наш народ.

Завжди будьмо сторожкі,
Зброї не дамо, о ні.
Держімо зброю і готові
Будьмо вдень і уночі...

*Торонто, 1993 рік.
"Нові дні", Вересень 1993 р.*

ХРАМ СВ. ЮРА У ЛЬВОВІ – СИМВОЛ ТЕРПІННЯ Й ПЕРЕМОГИ

Ти так багато бачив і терпів,
Христив, вінчав і хоронив,
І стільки таємниць страшних
У підземеллях, у своїх
Ти заховав...

Чин Листопада пережив,
На змаг благословив борців,
Що розпалили вогонь слави,
Щоб народ наш жив та міцнів,
Ти був наш вірний сторож Львова.

Ти бачив і дула катів,
В їхніх очах ненависть, гнів,
Та не відважились стріляти,
Ні Князя Церкви зневажати,
Що був мов криця.

Хоча ще утиски й шикани,
І ще знушаються над нами,
До Тебе йдуть зболілі душі,
Немов до рідної матусі
По ліки – все цілющі.

Та вже настав час і Ти наш Храме,
Як і колись зрадів із нами,
І дзвони гучно залунали,
Пісню свободи заспівали.
Скатований, але міцний
Народ підняв вже прапор свій,
Народ у славі – вільний.

Торонто, Канада.

МИ ДІТИ УКРАЇНИ

**Ми діти України,
Хоча в ній не зросли,
Ми шлемо їй привіти,
І щирі молитви.**

**Не хочемо відповісти,
Їй безслідно відійти.
Ми діти України,
Хоча в ній не зросли.**

**Лиш пустоцвітом жити,
О, ні, це не для нас,
До праці для України,
Нас кличе слухний час.**

**До праці для України
Ніщо не спинить нас...
Тож нумо всі вперед,
Нас кличе слухний час!**

*Торонто, 1990 р.
Друк. "Готуйсь" ч. 5 і 6 (427) 1993 р.*

ВОРОЖЕНЬКИ ЧИ ВОРОГИ

Забудьмо вже про воріженьків
Тепер вони вже вороги,
Де тільки можуть там нам шкодять
І думають, що ми – не ми...

Не вірмо тим, хто обіцяє...
Самі будуймо Рідний Храм
Не потураймо агресорам
Шляхом хоробрих іти лиш.

Наш дім – це острів і твердиня
Серед чужого моря хвиль.
Цей скарб безцінний боронім
Нехай це буде ціль свята

На кожному пості будьмо
Нести наш прапор гордо гідні,
Бо лиш відвага, стійкість, сила
Полонить світ і полонила.

Торонто, 1983 р.

О С І Н Ї

Хмари плывуть кораблями,
То човником, то човнами,
То немов овець отари
Біжать білі й старі хмари....

Вітер – скрипаль виграє,
Раз сміється, раз ридає.
Хмари – коні скакуни,
Біжать, скачуть без мети.

Квіти голівки схилили
Хочуть жити, та деж сила?
Вітер свище, вітер косить,
Ніжні пелюски розносять.

Осінь золотить вже трави
Листочками, що зів'яли.
Вітер чеше сухі ниви
Женуть хмари мов примари.

Там дощичок лише росить
Вітер вже голосить...
Блиск грімниці, грім гогоче.
От і злива, дощ хлюпоче...

Останні квіти вмирають,
Жаль серцям, що їх кохають.
Навіть дуби ронять листа.
Калина згубила намисто.

Не журіться, хоч вітри,
І засиплять нас сніги,
Хоч скує гостра зима,
Ми сильні, прийде весна...

Торонто, Листопад 1993 р.

НОВОРІЧНЕ

Старий рік відходить і десь пропадає,
Хай добро нам залишить, а зло забирає
І кине в безодню, у глибоке море,
Хай розсіє з вітром усе гурке горе.

Новий рік гряде вже, кругом хвилювання,
Що несе в дарунку, чи лиш сподівання?...
Новий Рік вже близько, іде певним кроком
І глядить на світ весь прижмуреним оком...

Живи, Україно, живи і цвіти,
Райдужними квітами волі,
У злагоді й мирі стрічай Новий Рік,
Зазнай Сонцесяйної долі.

Хай Новий Рік принесе нам усім
Щастя, китиці утіх і добро,
Єдність, і вірність ідеям стійким,
Щоб життя сонячно – світле було.

Торонто, 1994 р.

З М І С Т

стор.

3.	“МОЯ МОЛИТВА”	1984
4.	“ЖИТТЯ”	1929
5.	“ПІСНЯ МАНДРІВНИКІВ”	1988
6.	“ПУСТКА”	1951
7.	“ВЕСНА”	1951
8.	“ВІЙНА”	1953
9.	“СПІВАЙТЕ”	1955
10.	“ПІЗНО”	1955
11.	“НОВАЦЬКА ЗИМА”	1966
12.	“КАЗКА”	1973
13.	“ХУРТОВИНА”	1989
14.	“ВЕЧІР В УКРАЇНІ”	1990
15.	“МОЛИТВА”	1991
16.	“УКРАЇНА”	1992
17.	“ЖУРАВЛІ”	1992
18.	“НАШІ КРИЛА РОЗПРАВЛЯЙМО”	1993
19.	“ХРАМ СВЯТОГО ЮРА”	1992
20.	“МИ ДІТИ УКРАЇНИ”	1993
21.	“ВОРОЖЕНЬКИ ЧИ ВОРОГИ”	1993
22.	“ОСІНЬ”	1993
23.	“НОВОРІЧНЕ”	1994

